

ЗАТВЕРДЖУЮ

ректор Харківського національного
економічного університету –
імені Семена Кузнеця

Володимир ПОНОМАРЕНКО

2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Згурської Юлії Вікторівни «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності

242 Туризм

Публічна презентація наукових результатів дисертації Згурської Юлії Вікторівни «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму» та її обговорення відбулися 31 січня 2024 р. на розширеному засіданні кафедри туризму. У результаті проведеної презентації та обговорення дисертації експерти у складі: к.е.н., доцента Клока О.П., к.е.н., доцента Дехтяр Н.А. та присутні на засіданні кафедри дійшли таких висновків.

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а саме:

щодо пунктів 6 і 7 - дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана державною мовою, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують

конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі туризму.

2. Дисертація виконана на актуальну тему. У сучасному світі спостерігається значний розвиток міжнародного ділового туризму, що характеризується істотним зростанням ключових показників протягом тривалого періоду. У галузі туризму, яка є досить вразливою через нестабільність у сучасному світі, прогнозується надзвичайно позитивний розвиток саме міжнародного ділового туризму у наступних десятиліттях відповідно до аналізу Всесвітньої туристичної організації. Зміни у структурі світового ринку туристичних послуг та спеціалізація країн викликають необхідність досліджень, що спрямовані на розширення спектру видів туризму на рівні країни. Міжнародний діловий туризм функціонує як зв'язок між органами місцевого самоврядування, державними структурами та інвесторами з метою розвитку та популяризації дестинацій міжнародного ділового туризму. Авторка розробила бачення залучення існуючої інфраструктури до проведення подій міжнародного ділового характеру, аналізуючи ключові фактори та ресурсну базу міжнародного ділового туризму на прикладі міста Харкова.

Важливо визначити умови для розвитку міжнародного ділового туризму на різних рівнях, що стає ключовим елементом впровадження програм відновлення на різних щаблях управління. Планування розвитку міжнародного туризму в повоєнній Україні та в місті Харкові, зокрема, вважається вчасним та доцільним. Створення теоретико-методичної бази забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму є актуальним завданням, і дослідження Згурської Ю.В. відповідає цьому виклику, відповідно, робота Згурської Ю.В. є актуальною.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за темою «Практичні рекомендації щодо створення мультимедійної мапи місцевості – об'єкта природно-заповідного фонду, пам'ятника природи «Саржин яр (м. Харків)» (номер державної реєстрації 0121U113980), де особисто здобувачем виконано Розділ I «Аналітичний огляд мультимедійних карт»; за темою «Стратегія створення цифрової екосистеми споживання туристичних послуг на основі інтеграції фізичного та віртуального простору» (номер державної реєстрації 0123U104010), де особисто здобувачем виконано Розділ I «Особливості безпеки даних у цифровому середовищі».

3. Результати дослідження дисертанта мають наукову новизну.

Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором, полягає у такому:

вперше:

запропоновано концепцію розвитку міжнародного ділового туризму в

Україні, що базується на розробленому методичному забезпеченні проведення комплексних досліджень функціонування міжнародного ділового туризму на засадах сталого розвитку, фреймовій моделі її втілення із визначенням стратегічних цілей та завдань, враховує фактори впливу, потенційні ризики із прогнозованим напрямом їх дії для кожної стратегічної цілі, та спрямована на забезпечення формування атрактивних дестинацій ділового туризму в країні, економічне зростання та підвищення міжнародного іміджу держави;

сформовано предметне поле дослідження міжнародного ділового туризму із визначенням його історичного підґрунтя, генези, причинно-наслідкової парадигми виникнення та еволюції, періодизації розвитку туризму як такого та об'єктивізації розвитку міжнародного ділового туризму як елементу загальної туристичної діяльності, якому притаманна власна специфіка та особлива функціональна характеристика;

удосконалено:

підходи до управління туристичними дестинаціями шляхом застосування RBM-підходу, який дозволяє забезпечити розробку та реалізацію концептуальних засад розвитку міжнародного ділового туризму в Україні на основі управління, орієнтованого на результат, що дозволить оптимізувати використання наявної інфраструктури та ресурсної бази дестинації міжнародного ділового туризму, забезпечити взаємодію між основними бенефіціарами та стейкхолдерами дестинації міжнародного ділового туризму, удосконалити механізми управління сферою ділового туризму на регіональному та державному рівнях;

організаційні засади формування та реалізації муніципальної політики у сфері міжнародного співробітництва щодо розвитку міжнародного ділового туризму (на прикладі Харківської міської ради), що базуються на принципах публічної дипломатії шляхом визначення основних бенефіціарів та стейкхолдерів міжнародного ділового туризму, забезпечення когерентності їх економічних інтересів, підвищення привабливості певної території як дестинації ділового туризму та інтенсифікації міжнародного ділового туризму за рахунок транскордонного співробітництва;

підходи до аналізу та оцінки ефективності впливу проектів у сфері міжнародного ділового туризму на його розвиток в Україні та туристичної галузі загалом в умовах сучасних викликів та орієнтації міжнародного ділового суспільства на бізнес-практики, що сприяють досягненню цілей сталого розвитку;

набули подальшого розвитку:

науково-праксеологічні засади розвитку міжнародного ділового туризму, які на відміну від існуючих, обґрунтовують об'єктивний характер трансформації

туристичної сфери, доцільність розвитку галузі міжнародного ділового туризму на засадах сталого розвитку, що сприятиме ефективному управлінню туристичною дестинацією;

підходи до організації управління туристичною галуззю шляхом визначення напрямів поновлення структурного каркасу міжнародного ділового туризму, що базується на цілях сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй (ООН) з урахуванням світових тенденцій та специфіки інноваційних змін галузі в Україні, та передбачає розробку дорожньої карти подолання викликів, що виникають перед суспільством внаслідок інтенсифікації постіндустріального економічного розвитку (виснаження ресурсів, забруднення навколишнього середовища, соціальна нерівність, процеси міграції тощо), та виокремлення синергетичного ефекту від інтенсифікації економічного зростання, з одного боку, й нарощування проблем кліматичного регулювання, з іншого.

4. Розробки дисертантки мають практичну цінність, що підтверджується їх застосуванням у діяльності Асоціації ділового туризму України як рекомендації для формування та імплементації проекту «Розвиток міжнародного ділового туризму України». Цей проект став окремим напрямком діяльності АДТУ, спрямованим на розвиток міжнародного ділового туризму із залученням міжнародних партнерів та іноземних організацій до процесу відновлення та сталого розвитку ділового туризму в Україні (довідка б/н від 16.10.2023 р.).

Практичні рекомендації також використовуються у діяльності Управління туризму та промоції Київської міської державної адміністрації для вдосконалення теоретико-методичного забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму в Україні відповідно до рекомендацій Всесвітньої туристичної організації щодо сталого розвитку туризму та управління різними формами туризму з огляду на суспільно- та екологічно нейтральні та сприятливі практики і форми організації професійної діяльності, щоб гарантувати довгострокову стійкість (довідка № 065-734 від 13.10.2023 р.).

Окремі положення дисертаційної роботи використано в освітньому процесі Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця при підготовці матеріалів з навчальних дисциплін «Особливості світових туристичних дестинацій» та «Управління репутаційними ризиками у туризмі» для студентів, які здобувають освітній ступінь «магістр» та навчальної дисципліни «Страховання у міжнародному туризмі» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 242 Туризм (довідка від 27.12.2023 № 23/86-29-71).

5. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота

виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

6. Структура й обсяг дисертації відповідають вимогам виконаної освітньо-наукової програми. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел зі 156 найменувань на 17 сторінках та 7 додатків, що займають 55 сторінок. Загальний обсяг викладений на 261 сторінці машинописного тексту (10,87 авт. арк.), містить 28 рисунків, 15 таблиць (5 таблиць займають 13 повних сторінок). Основний текст дисертації складає 162 сторінки (6,75 авт. арк.).

7. Всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою, отже вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 виконані.

За темою дисертації опубліковано 5 наукових публікацій, а саме: 5 статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Ці п'ять наукових публікацій відповідають п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та зараховуються як п'ять наукових публікацій. Окрім того результати наукового дослідження Згурської Ю. В. пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 6 тез доповідей і матеріалів конференцій та 1 стаття у міжнародному науковому журналі.

В опублікованих працях здобувачки повністю відображені сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Згурська Ю. Ресурсна база міжнародного ділового туризму на прикладі міста Харкова. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. (Фахове, категорія Б).

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/670>

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-3-18>

2. Єрмаченко В.Є., Згурська Ю.В. Особливості формування та розвитку дестинацій у діловому туризмі. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2022. Вип. 4(87). С. 95-103. **(Фахове, категорія Б).**

<https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2787>

DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2787](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2787)

Особистий внесок здобувача: уточнено поняття дестинації; запропоновано періодизацію категорій ділового туризму в залежності від етапу життєвого циклу дестинації.

3. Згурська Ю.В. Транскордонне співробітництво як драйвер розвитку міжнародного ділового туризму. *Електронне наукове фахове видання «Соціально-економічні проблеми і держава»*. № 2 (29). С. 39-47. **(Фахове, категорія Б).**

<https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/en/archive/2023-129/791-2023-12-21-20-42-22>

DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2023.02.039>

4. Zghurska, Y. Assessment of the current state of international business tourism: a comparative analysis of global and Ukrainian trends. *Municipal Economy of Cities*. 7(181). С. 24–31. **(Фахове, категорія Б).**

<https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6197>

DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2023-7-181-24-31>.

5. Сущенко О.А., Згурська Ю.В. Концептуальні засади організації та розвитку міжнародного ділового туризму в Україні. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. №11(312). С. 233-240. **(Фахове, категорія Б).**

<http://n-visnik.oneu.edu.ua/archive.php>

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-11-12-312-313-233-240>.

Особистий внесок здобувача: розроблено концептуальні засади організації та розвитку міжнародного ділового туризму в Україні; запропоновано фрейміву модель реалізації Концепції розвитку міжнародного ділового туризму в Україні.

Статті у міжнародних журналах

6. Zghurska Yu. Restoring International business tourism in Ukraine in the format of the United Nations Sustainable Development Goals. *Slovak international scientific journal*. №77. 2023. **(Index OpenAIRE)**

<https://zenodo.org/records/10100104>

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10100104>

Праці апробаційного характеру

7. Khramtsova Y.V., Zghurska Y.V. Socio-psychological marketing tools in the field of business tourism in the information society. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри маркетингу Уманського національного університету садівництва «Становлення та розвиток маркетингу в Україні: від теорії до практики», 25 жовтня 2021 р. – Умань: УНУС, 2021. С. 197–200.

Особистий внесок здобувача: визначено сутність та основні види соціально-психологічного маркетингового інструментарію у сфері ділового туризму.

8. Згурська Ю.В. Розвиток міжнародного ділового туризму на локальному рівні в умовах пандемії. Особливості організації роботи закладів туристичної та готельно-ресторанної індустрії в умовах пандемії: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Харків, 17 березня 2021 р.) / За загальною редакцією Л.О. Радченко. – Харків: Інтернет-видання ХТЕК КНТЕУ, 2021. С. 67–70.

9. Zghurska Y. Territorial branding as a basis for promoting business tourism destination. Vol-7(ii) FAI International Conference “Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management” SMTESM-2021 (Хмельницький, Україна, 2021). С. 87–88.

10. Згурська Ю.В. Міжнародне та міжмуніципальне співробітництво як фактор розвитку туризму під час війни: нові формати ділового туризму. Туризм в Україні: виклики та відновлення [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів Міжнародного туристичного форуму, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, 21–22 березня 2023 року. К.: КНЕУ, 2023. С. 289-292

11. Згурська Ю.В., Дицький В.О. Стратегічне планування розвитку підприємства на ринку туристичних послуг. Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом: Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених 26 вересня 2023 р. – Укл.: Балабаниць А.В., Омельченко В.Я., Стойка А.В. Рібейро Рамос О.О., Горюнова К.А. та інш.; За заг. редакцією д.е.н., професора – Балабаниць А.В., Київ: МДУ, 2023. С. 18–20. *Особистий внесок здобувача: проаналізовано принципи стратегічного планування розвитку підприємства на ринку туристичних послуг.*

12. Згурська Ю.В. Актуальні питання організації заходів міжнародного ділового туризму в Україні в надзвичайних умовах. Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference. Ottawa, Canada. 2023. P. 220-223.

Апробація результатів дисертації. Основні положення і висновки, викладені в дисертації, доповідалися й одержали схвалення на 6 Міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Становлення та розвиток маркетингу в Україні: від теорії до практики» (Умань, Україна, 2021); «Особливості організації роботи закладів туристичної та готельно-ресторанної індустрії в умовах пандемії» (Харків, Україна, 2021); «Стратегії, моделі та технології управління економічними системами» (Хмельницький, Україна, 2021); «Туризм в Україні: виклики та відновлення» (Київ, Україна, 2023); «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом» (Київ, Україна, 2023); «Problems of creating scientific ideas about world development» (Оттава, Канада, 2023).

8. Дисертація «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму» Згурської Ю.В. виконана із дотриманням принципів академічної доброчесності. Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

9. Загальний висновок. Дисертація Згурської Ю.В. є завершеною кваліфікаційною науковою працею, має теоретичну та практичну цінність, в якій викладено авторський підхід до розробки теоретичних і методичних, науково-практичних підходів та практичних рекомендацій щодо забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму.

Проведені дослідження характеризують Згурську Ю.В. як кваліфіковану та зрілу наукову працівницю, здатну проводити теоретичні та практичні дослідження в галузі туризму на високому рівні. Дисертантка володіє методологією наукового пошуку, має широкий науковий кругозір.

Подана дисертаційна робота «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму» Згурської Ю.В. відповідає спеціальності 242 Туризм, відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44.

Авторка роботи, Згурська Юлія Вікторівна, може бути представлена до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 24 «Сфера обслуговування» зі спеціальності

242 Туризм.

10. Рішенням розширеного засідання кафедри туризму (протокол № 13 від 31.01.2024 р.) УХВАЛИЛИ:

10.1. Затвердити Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Згурської Юлії Вікторівни «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 242 Туризм.

10.2. Рекомендувати дисертацію Згурської Юлії Вікторівни «Теоретико-методичне забезпечення розвитку міжнародного ділового туризму» до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді в галузі знань 24 «Сфера обслуговування» зі спеціальності 242 Туризм після її утворення рішенням вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця та введення в дію відповідного наказу.

Експерт за дисертацією
доцент кафедри туризму,
к.е.н., доцент

Надія ДЕХТЯР

Експерт за дисертацією
доцент кафедри туризму,
к.е.н., доцент

Олексій КЛОК

Головуючий на розширеному
засіданні кафедри туризму,
професор кафедри туризму,
д.е.н., професор

Катерина НАУМІК-ГЛАДКА

14.02.2024 р.